

Azərbaycan-Gürcüstan dostluğu və tərəfdaşlığı daha global perspektivlər vəd edir

"Yaşıl enerji"miz də Gürcüstan üzərindən ixrac olunacaq

Azərbaycan-Gürcüstan əlaqələri hər iki ölkə üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu münasibətləri xalqlarımızın milli maraqları şərtləndirir. Ölkələrimizin ali rəhbərliyi səviyyəsində təşəkkül tapmış fəal siyasi dialoq əlaqələrin sağlam təməlini təşkil edir.

İki ölkənin müxtəlif qurumları arasında sıx təmaslar mövcuddur və qarşılıqlı səfərlər həyata keçirilir. Bu il yanvarın 16-da Bakıda Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovun Gürcüstanın xarici işlər naziri Maka Botçorişvilinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə keçirilmiş görüşü buna daha bir misaldır. Azərbaycan və Gürcüstan arasında İqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiya da fəaliyyət göstərir. Dünən Bakı şəhərində 10-cu - yubiley iclasını keçirən bu komissiya ikitərəfli və regional iqtisadi-ticarət əlaqələrimizin inkişafında müsbət rol oynayır.

İqtisadi əlaqələrin müsbət dinamikaı ticarət, qarşılıqlı investisiya-

lar, sənaye, nəqliyyat-tranzit, enerji və digər sahələrdə özünü aydın göstərir. Belə ki, iki qonşu dövlət arasında olan strateji əhəmiyyətli siyasi münasibətlər çoxsaylı iqtisadi layihələrlə də dəstəklənir.

Azərbaycanın nəhəng neft-qaz kəmərləri və nəqliyyat kommunikasiya xətləri dünyaya Gürcüstandan keçərək istiqamətlənir. Heydər Əliyev adına Bakı-Tbilisi-Ceyhan (BTC) əsas ixrac neft kəmərinin 1768 kilometrlik yolunun bir hissəsi bu ölkədən keçir. Bakı-Tbilisi-Ərzurum (BTƏ) kəməri başlanğıcını Bakı yaxınlığındakı Səngəçal terminalından götürərək Türkiyə sərhədinədək Azərbaycanda və Gürcüstanda BTC ilə eyni marşrut boyu uzanır. BTƏ-nin ayrılmaz hissəsi olan Cənubi Qafqaz Boru Kəmərinin (CQBK) ümumi uzunluğu 691 kilometrdir. Bu kəmər Azərbaycanda 443, Gürcüstanda 248 kilometr məsafə qət edir. Gürcüstan-Türkiyə sərhədində CQBK-ya 280 kilometr-

lik boru kəməri qoşulur ki, bununla Azərbaycan qazı Ərzuruma çatdırılır. Səngəçal-Ərzurum marşrutu ilə uzanan bu xətt bütövlükdə Bakı-Tbilisi-Ərzurum kəməri adlanır. Qeyd edək ki, CQBK Azərbaycan qazını Gürcüstana 2006-cı ildə çatdırıb.

Əslində elə "Cənub qaz dəhlizi"nin təməlini də BTƏ yaradıb. Azərbaycandan İtaliya torpağına-dək 3500 kilometrlik məsafə boyu uzanan, üç kəmərdən ibarət olan bu dəhlizin bir segmenti də genişləndirilmiş CQBK-dır.

Bu gün Azərbaycan Gürcüstan da daxil olmaqla, 12 ölkəyə qaz ixrac edir. Yaxın gələcəkdə bu ölkələrin sayı artacaq, çünki Azərbaycanın enerji resurslarına olan tələbat ildən-ilə çoxalır. Əlbəttə, bizim həm resurslarımız, həm sərmayə qoymaq üçün maliyyə imkanlarımız var və tranziti həyata keçirən Gürcüstan kimi etibarlı dostumuz var ki, ixrac imkanlarımız genişlənsin. Be-

lə olan halda enerji layihələrimiz bundan sonra da bir çox ölkənin enerji təhlükəsizliyini təmin edəcək və burada Gürcüstanla Azərbaycan yenə də etibarlı tərəfdaş kimi çıxış edəcəklər.

Yeri gəlmişkən, qeyd edək ki, Qərb İxrac Boru Kəməri (QİBK) uzun illərdir Azərbaycan neftini Gürcüstanın Supsa limanına çatdırır. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun polad magistralları iki ölkə arasında əməkdaşlıq və tərəfdaşlığı daha da möhkəmləndirib.

Gürcüstanda yaradılmış münbit investisiya mühiti Azərbaycanın qonşu ölkə iqtisadiyyatına sərmayələrin yatırılmasına da geniş imkan verib. Xüsusilə son illər ərzində SOCAR (Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti) Gürcüstan iqtisadiyyatına sanballı investisiyalar yönəldib. Azərbaycanın Gürcüstan iqtisadiyyatına yatırdığı sərmayənin xeyli hissəsi qazlaşdırmaya yatırılıb. SOCAR-ın son iki onillik-

də Gürcüstanda yüzlərlə yaşayış məntəqəsini qazlaşdırması buna aydın misaldır. Ticarət dövriyyəmiz də ildən-ilə genişlənir.

Bu gün Azərbaycan və Gürcüstan birgə söylərlə nəinki öz iqtisadi inkişafını təmin edir, eyni zamanda bölgə üçün və böyük mənada Avrasiya üçün də önəmli ölkələrə çevriliblər. Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi: "Birgə həyata keçirdiyimiz infrastruktur layihələri - nəqliyyat, enerji layihələri bir çox ölkələr üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir və bundan sonra da bu istiqamətdə əlavə addımlar atılacaq. Xüsusilə nəqliyyat sahəsində yaradılan və yaradılacaq yeni infrastruktur bir çox ölkələr üçün əvəzolunmaz imkanlar açacaq".

İndi Azərbaycan və Gürcüstan "yaşıl enerji" sahəsində də geniş əməkdaşlığa başlayıblar. Məlum olduğu kimi, 2022-ci il dekabrın 17-də Buxarestdə "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Ma-

caristan Hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş" imzalanıb.

Xatırladaq ki, bu saziş çərçivəsində Gürcüstan və Rumıniya arasında min meqavatadək gücə malik 1195 kilometr uzunluqda elektrik ötürmə xəttinin çəkilməsi və rəqəmsal birləşdirici kabelin uzadılması planlaşdırılır. Kabel Azərbaycanda istehsal olunan "yaşıl" elektrik enerjisinin Gürcüstan və Qara dəniz vasitəsilə Rumıniyaya və oradan Avropanın digər hissələrinə nəqli üçün nəzərdə tutulur.

"Azərbaycan Gürcüstanın ən böyük 5 iqtisadi tərəfdaşı sırasına daxildir". Bunu Gürcüstanın xarici işlər naziri Maka Botçorişvili yanvarın 16-da azərbaycanlı həmkarı Ceyhun Bayramovla Bakıda keçirilən birgə mətbuat konfransında deyib.

"Biz bu gün həmçinin Gürcüstan və Azərbaycan arasında mühüm layihələrin həyata keçirilməsini müzakirə etdik. Bunlar tək-cə ölkələrimiz üçün deyil, həm də region üçün böyük layihələrdir. Bu layihələr əsasında biz daha böyük strateji layihələr həyata keçirə bilərik", - o bildirib.

Nazirin sözlərinə görə, Qara dənizin dibi ilə elektrik kabelinin çəkilməsi layihəsi həm Gürcüstan, həm də Azərbaycan üçün çox mühüm layihədir.

Şübhə yoxdur ki, qarşıda duran böyük planlar da sıx əməkdaşlıq və tərəfdaşlıq şəraitində yerinə yetiriləcək. Yaxşı tərəfdaşlıq həm də yaxşı qonşuluqdan qaynaqlanır. Mehriban qonşuluq etmək üçün isə görək həm də yaxın dost olasan. Xoşbəxtlikdən Azərbaycan və Gürcüstan məhz yaxşı qonşu, dost və tərəfdaşdırlar.

*Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"*

Azərbaycan. - 2025.- 18 yanvar (№ 11).- S.3.